

Piątek, 13 listopada 2020 r.

P9_TA(2020)0307

Wpływ środków stosowanych w odpowiedzi na pandemię COVID-19 na demokrację, praworządność i prawa podstawowe

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 listopada 2020 r. w sprawie wpływu środków stosowanych w odpowiedzi na pandemię COVID-19 na demokrację, praworządność i prawa podstawowe (2020/2790(RSP))

(2021/C 415/05)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka (PDPC) oraz inne traktaty i instrumenty ONZ dotyczące praw człowieka, w szczególności Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych,
- uwzględniając Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC) oraz protokoły do niej,
- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej (TUE), Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) oraz Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając Europejską kartę praw pacjenta,
- uwzględniając oświadczenia Sekretarza Generalnego ONZ, Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka, specjalnych sprawozdawców ONZ, Biura Wysokiego Komisarza ONZ ds. Uchodźców (UNHCR) i innych organów ONZ w sprawie wpływu środków podejmowanych w związku z COVID-19 na demokrację, praworządność i prawa podstawowe,
- uwzględniając cele zrównoważonego rozwoju ONZ,
- uwzględniając oświadczenia i dokumenty przedłożone przez przedstawicieli i organy Rady Europy, w szczególności jej sekretarza generalnego, przewodniczącego i sprawozdawców Zgromadzenia Parlamentarnego (ZPRE), komisarza ds. praw człowieka, Europejskiej Komisji na rzecz Efektywności Wymiaru Sprawiedliwości (CEPEJ), Europejskiego Komitetu do spraw Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu albo Karaniu, Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych Europy oraz Grupy Państw przeciwko Korupcji (GRECO) w sprawie wpływu środków podejmowanych w związku z COVID-19 na demokrację, praworządność i prawa podstawowe,
- uwzględniając opublikowany w dniu 7 kwietnia 2020 r. zestaw narzędzi Rady Europy dla państw członkowskich dotyczący poszanowania demokracji, praworządności i praw człowieka w kontekście kryzysu zdrowotnego wywołanego COVID-19,
- uwzględniając odpowiednie dokumenty Komisji Weneckiej Rady Europy, takie jak zestawienie opinii i sprawozdań Komisji Weneckiej na temat stanu nadzwyczajnego ⁽¹⁾ opublikowane 16 kwietnia 2020 r., sprawozdanie z 26 maja 2020 r. pt. „Respect for democracy, human rights and the rule of law during states of emergency – Reflections” [Poszanowanie demokracji, praw człowieka i praworządności w stanie nadzwyczajnym – refleksje] ⁽²⁾, monitor sytuacji nadzwyczajnych w państwach członkowskich Komisji Weneckiej ⁽³⁾, sprawozdanie z 2011 r. na temat praworządności ⁽⁴⁾ i listę kontrolną dotyczącą praworządności z 2016 r. ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Zestawienie opinii i sprawozdań Komisji Weneckiej na temat stanu nadzwyczajnego, 16 kwietnia 2020 r. (CDL-PI(2020)003).

⁽²⁾ Respect for democracy, human rights and the rule of law during states of emergency – Reflections [Poszanowanie demokracji, praw człowieka i praworządności w stanie nadzwyczajnym – refleksje] (CDL-PI(2020)005rev).

⁽³⁾ Monitor sytuacji nadzwyczajnych w państwach członkowskich Komisji Weneckiej.

⁽⁴⁾ Sprawozdanie na temat praworządności (CDL-AD(2011)003rev).

⁽⁵⁾ Lista kontrolna dotycząca praworządności (CDL-AD(2016)007).

Piątek, 13 listopada 2020 r.

- uwzględniając wniosek przewodniczącego Parlamentu do Komisji Weneckiej skierowany w dniu 1 lipca 2020 r. na wniosek Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (LIBE) i sporządzone w jego wyniku sprawozdanie okresowe z dnia 8 października 2020 r. w sprawie środków podjętych w państwach członkowskich UE w odpowiedzi na kryzys związany z COVID-19 i ich wpływu na demokrację, praworządność i prawa podstawowe ⁽⁶⁾,
- uwzględniając rezolucje ZPRE z dnia 13 października 2020 r. w sprawie demokracji w obliczu pandemii COVID-19 ⁽⁷⁾ oraz w sprawie wpływu pandemii COVID-19 na prawa człowieka i praworządność ⁽⁸⁾,
- uwzględniając opinię Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) z dnia 27 kwietnia 2020 r. w sprawie projektu ustawy o szczególnych zasadach przeprowadzania wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. (druk senacki nr 99) oraz oświadczenia Przedstawiciela OBWE ds. Wolności Mediów,
- uwzględniając oświadczenie w sprawie Węgier wydane 27 marca 2020 r. przez rzecznika Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka Ruperta Colville'a,
- uwzględniając wspólne oświadczenie w sprawie Bułgarii wydane 13 maja 2020 r. przez specjalnych sprawozdawców ONZ ds. współczesnych form rasizmu i ds. mniejszości,
- uwzględniając publikacje Międzynarodowego Instytutu Demokracji i Pomocy Wyborczej (International IDEA) z 11 maja 2020 r. pt. „Parliaments in Crisis: Challenges and Innovations” [Parlamenty w sytuacjach kryzysowych: wyzwania i innowacje] ⁽⁹⁾ i z 26 marca 2020 r. pt. „Elections and COVID-19” [Wybory a COVID-19] ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając szeroko zakrojoną debatę na temat wpływu środków podejmowanych w związku z COVID-19 na demokrację, praworządność i prawa podstawowe, z udziałem obywateli, społeczności akademickiej, społeczeństwa obywatelskiego i społeczeństwa w ogóle ⁽¹¹⁾,
- uwzględniając działania Komisji podejmowane w związku z COVID-19 we wszystkich obszarach leżących w jej kompetencji oraz jej wysiłki na rzecz koordynacji europejskiej reakcji na pandemię w różnych dziedzinach, od strefy Schengen po dezinformację dotyczącą wirusa, od ochrony danych i aplikacji po procedury w zakresie azylu, powrotów i przesiedleń,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) ⁽¹²⁾,

⁽⁶⁾ Komisja Wenecka, sprawozdanie okresowe na temat środków podjętych w państwach członkowskich UE w odpowiedzi na kryzys związany z COVID-19 i ich wpływu na demokrację, praworządność i prawa podstawowe, 8 października 2020 r. (CDL-AD(2020) 018).

⁽⁷⁾ ZPRE, rezolucja 2337 (2020).

⁽⁸⁾ ZPRE, rezolucja 2338 (2020).

⁽⁹⁾ International IDEA, Parliamentary Primer, nr 1, 11 maja 2020 r. <https://www.idea.int/publications/catalogue/parliaments-and-crisis-challenges-and-innovations>

⁽¹⁰⁾ International IDEA, dokument techniczny 1/2020, 26 marca 2020 r. <https://www.idea.int/publications/catalogue/elections-and-covid-19>

⁽¹¹⁾ Zob. na przykład artykuły naukowe na Verfassungsblog dotyczące COVID-19 i stanu nadzwyczajnego, Michael Meyer-Resende, The Rule of Law Stress Test: EU Member States' Responses to COVID-19 [Test wytrzymałościowy praworządności: reakcje państw członkowskich UE na COVID-19], z tabelą i mapą, Joelle Grogan, States of emergency [Stany nadzwyczajne]; Fondation Robert Schuman, Le contrôle parlementaire dans la crise sanitaire [Kontrola parlamentarna podczas kryzysu zdrowotnego], Impacts of COVID-19 – Global Access to Justice Survey [Skutki COVID-19 – Badanie Global Access to Justice]: <https://verfassungsblog.de/impacts-of-covid-19-the-global-access-to-justice-survey/>; Oxford COVID-19 Government Response Tracker (OxCGRT): program Uniwersytetu Oksfordzkiego monitorujący reakcje rządu na COVID-19 i mierzący surowość nakładanych ograniczeń; ICNL COVID-19 Civic Freedom Tracker: program International Center for Not-for-Profit Law monitorujący wolności obywatelskie w kontekście COVID-19; Joelle Grogan i Nyasha Weinberg, Nyasha, Principles to Uphold the Rule of Law and Good Governance in Public Health Emergencies [Zasady utrzymania praworządności i dobrych rządów w sytuacjach zagrożenia zdrowia publicznego], dokument orientacyjny RECONNECT, sierpień 2020 r.; międzynarodowy apel w postaci listu otwartego pt. „A Call to Defend Democracy” [Apel o obronę demokracji].

⁽¹²⁾ Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1.

Piątek, 13 listopada 2020 r.

- uwzględniając dyrektywę 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotyczącą przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej ⁽¹³⁾,
- uwzględniając wytyczne 04/2020 Europejskiej Rady Ochrony Danych (EROD) w sprawie wykorzystywania danych o lokalizacji i narzędzi śledzenia kontaktów w związku z pandemią COVID-19 oraz wytyczne 03/2020 w sprawie przetwarzania danych dotyczących zdrowia na potrzeby badań naukowych w kontekście pandemii COVID-19,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 16 kwietnia 2020 r. pt. „Wytyczne dotyczące aplikacji pomocnych w walce z pandemią COVID-19 w odniesieniu do ochrony danych” (C(2020)2523),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 30 września 2020 r. pt. „Sprawozdanie na temat praworządności z 2020 r. Sytuacja w zakresie praworządności w Unii Europejskiej” (COM(2020)0580) wraz z 27 rozdziałami poświęconymi praworządności w poszczególnych państwach członkowskich (SWD(2020)0300-0326), w których przedstawiono wpływ środków podjętych przez państwa członkowskie w związku z COVID-19 na demokrację, praworządność i prawa podstawowe,
- uwzględniając oświadczenie wydane 1 kwietnia 2020 r. przez 19 państw członkowskich, które wyraziły głębokie zaniepokojenie z powodu ryzyka naruszenia zasad praworządności, demokracji i praw podstawowych w związku z przyjęciem niektórych środków nadzwyczajnych ⁽¹⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 kwietnia 2020 r. w sprawie skoordynowanych działań UE na rzecz walki z pandemią COVID-19 i jej skutkami ⁽¹⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 czerwca 2020 r. w sprawie sytuacji w strefie Schengen w kontekście pandemii COVID-19 ⁽¹⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 czerwca 2020 r. w sprawie ochrony pracowników transgranicznych i sezonowych w Unii w kontekście kryzysu wywołanego COVID-19 ⁽¹⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 lipca 2020 r. w sprawie unijnej strategii w zakresie zdrowia publicznego po pandemii COVID-19 ⁽¹⁸⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 września 2020 r. pt. „COVID-19: koordynacja przez UE ocen sytuacji zdrowotnej i klasyfikacji ryzyka oraz konsekwencje dla Schengen i jednolitego rynku” ⁽¹⁹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 września 2020 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie stwierdzenia wyraźnego ryzyka poważnego naruszenia przez Rzeczpospolitą Polską zasady praworządności ⁽²⁰⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 października 2020 r. w sprawie ustanowienia unijnego mechanizmu na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych ⁽²¹⁾,

⁽¹³⁾ Dz.U. L 201 z 31.7.2002, s. 37.

⁽¹⁴⁾ Belgia, Dania, Finlandia, Francja, Niemcy, Grecja, Irlandia, Włochy, Luksemburg, Holandia, Portugalia, Hiszpania, Szwecja, Bułgaria, Cypr, Estonia, Łotwa, Litwa i Rumunia:

<https://www.government.nl/documents/diplomatic-statements/2020/04/01/statement-by-belgium-denmark-finland-france-germany-greece-ireland-italy-luxembourg-the-netherlands-portugal-spain-sweden>

⁽¹⁵⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0054.

⁽¹⁶⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0175.

⁽¹⁷⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0176.

⁽¹⁸⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0205.

⁽¹⁹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0240.

⁽²⁰⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0225.

⁽²¹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0251.

Piątek, 13 listopada 2020 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 października 2020 r. w sprawie praworządności i praw podstawowych w Bułgarii ⁽²²⁾,
- uwzględniając briefing Departamentu Tematycznego ds. Praw Obywatelskich i Spraw Konstytucyjnych z 23 kwietnia 2020 r. pt. „The Impact of COVID-19 Measures on Democracy, the Rule of Law and Fundamental Rights in the EU” [Wpływ środków podjętych w związku z COVID-19 na demokrację, praworządność i prawa podstawowe w UE] ⁽²³⁾, w którym przedstawiono główne wnioski płynące z monitorowania w ramach cotygodniowych przeglądów środków podejmowanych przez państwa członkowskie w odpowiedzi na COVID-19,
- uwzględniając briefingi Europejskiego Centrum Badań i Dokumentacji Parlamentarnej na temat działalności parlamentarnej w czasie pandemii COVID-19 ⁽²⁴⁾,
- uwzględniając briefingi Biura Analiz Parlamentu Europejskiego (EPRS) dotyczące stanu nadzwyczajnego wprowadzonego w szeregu państw członkowskich w odpowiedzi na kryzys wywołany koronawirusem oraz inne briefingi na ten temat ⁽²⁵⁾,
- uwzględniając pięć biuletynów Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) dotyczących wpływu pandemii koronawirusa na prawa podstawowe w UE ⁽²⁶⁾,
- uwzględniając oświadczenie wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa Josepa Borrella z 18 czerwca 2020 r. w sprawie przeciwdziałania dezinformacji dotyczącej COVID-19 i wpływu na wolność wypowiedzi,
- uwzględniając ocenę zagrożenia przestępczością zorganizowaną w internecie (IOCTA) za 2020 r. opublikowaną przez Europol 5 października 2020 r.,

⁽²²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0264.

⁽²³⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/651343/IPOL_BRI\(2020\)651343_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/651343/IPOL_BRI(2020)651343_EN.pdf)

⁽²⁴⁾ Briefing nr 27 z marca 2020 r. na temat dostosowania działalności parlamentarnej w związku z pandemią COVID-19 oraz perspektywy zdalnych sesji i głosowań („Adjustment of Parliamentary Activity to COVID-19 Outbreak and the prospect of remote sessions and voting”); briefing nr 28 z marca 2020 r. na temat środków profilaktycznych i sanitarnych w parlamentach („Preventive and sanitary measures in Parliaments”); briefing nr 29 z lipca 2020 r. na temat przepisów nadzwyczajnych i środków prawnych w walce z COVID-19 („Emergency Laws and Legal measures against COVID-19”).

⁽²⁵⁾ EPRS, States of emergency in response to the coronavirus crisis: Situation in certain Member States (Belgium, France, Germany, Hungary, Italy, Poland, Spain) [Stan nadzwyczajny w odpowiedzi na kryzys wywołany koronawirusem: sytuacja w niektórych państwach członkowskich (Belgia, Francja, Niemcy, Węgry, Włochy, Polska, Hiszpania)], 4 maja 2020 r.; EPRS, States of emergency in response to the coronavirus crisis: Situation in certain Member States II (Bulgaria, Estonia, Latvia, Malta, Austria, Romania, and Slovenia) [Stan nadzwyczajny w odpowiedzi na kryzys wywołany koronawirusem: sytuacja w niektórych państwach członkowskich II (Bułgaria, Estonia, Łotwa, Malta, Austria, Rumunia i Słowenia)], 13 maja 2020 r.; EPRS, Tracking mobile devices to fight coronavirus [Śledzenie urządzeń mobilnych w celu zwalczania koronawirusa], 2 kwietnia 2020 r.; EPRS, Tackling the coronavirus outbreak: Impact on asylum-seekers in the EU [Walka z pandemią koronawirusa: wpływ na osoby ubiegające się o azyl w UE], 22 kwietnia 2020 r.; EPRS, The impact of coronavirus on Schengen borders [Wpływ koronawirusa na granice strefy Schengen], 27 kwietnia 2020 r.; EPRS, The impact of coronavirus on media freedom [Wpływ koronawirusa na wolność mediów], 8 maja 2020 r.; EPRS, Coronavirus and elections in selected Member States [Koronawirus a wybory w niektórych państwach członkowskich], 17 czerwca 2020 r.; EPRS, States of emergency in response to the coronavirus crisis: Situation in certain Member States III [Stan nadzwyczajny w odpowiedzi na kryzys wywołany koronawirusem: sytuacja w niektórych państwach członkowskich III], 17 czerwca 2020 r.; EPRS, Coronavirus and prisons in the EU: Member-State measures to reduce spread of the virus [Koronawirus a więzienia w UE: środki stosowane przez państwa członkowskie, by ograniczyć rozprzestrzenianie się wirusa], 22 czerwca 2020 r.; EPRS, States of emergency in response to the coronavirus crisis: Situation in certain Member States IV [Stan nadzwyczajny w odpowiedzi na kryzys wywołany koronawirusem: sytuacja w niektórych państwach członkowskich IV], 7 lipca 2020 r.

⁽²⁶⁾ FRA, Coronavirus pandemic in the EU – Fundamental Rights Implications [Pandemia koronawirusa w UE – wpływ na prawa podstawowe], biuletyn 1 i badania krajowe, 7 kwietnia 2020 r.; FRA, Coronavirus pandemic in the EU – Fundamental Rights Implications [Pandemia koronawirusa w UE – wpływ na prawa podstawowe], biuletyn 2 poświęcony aplikacjom do śledzenia kontaktów i badania krajowe, 28 maja 2020 r.; FRA, Coronavirus pandemic in the EU – Fundamental Rights Implications [Pandemia koronawirusa w UE – wpływ na prawa podstawowe], biuletyn 3 poświęcony osobom starszym i badania krajowe, 30 czerwca 2020 r.; FRA, Coronavirus pandemic in the EU – Fundamental Rights Implications [Pandemia koronawirusa w UE – wpływ na prawa podstawowe], biuletyn 4 poświęcony rasizmowi, azyłowi, migracji, dezinformacji, prywatności i ochronie danych, 30 lipca 2020 r.; FRA, Coronavirus pandemic in the EU – Impact on Roma and Travellers [Pandemia koronawirusa w UE – wpływ na Romów i Trawelerów], biuletyn 5, 29 września 2020 r.

Piątek, 13 listopada 2020 r.

- uwzględniając sprawozdanie Europolu z 19 czerwca 2020 r. pt. „Exploiting Isolation: Offenders and victims of online child sexual abuse during the COVID-19 pandemic” [Wykorzystywanie izolacji: sprawcy i ofiary niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych w internecie podczas pandemii COVID-19],
 - uwzględniając sprawozdanie Europolu z 30 kwietnia 2020 r. pt. „Beyond the pandemic – How COVID-19 will shape the serious and organised crime landscape in the EU” [Krajobraz po pandemii. Jak COVID-19 wpłynie na sytuację poważnej i zorganizowanej przestępczości w UE?],
 - uwzględniając prace przygotowawcze do niniejszej rezolucji przeprowadzone przez Grupę ds. Monitorowania Demokracji, Praworządności i Praw Podstawowych Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (LIBE), w tym jej sprawozdanie dla komisji LIBE z 10 lipca 2020 r. ⁽²⁷⁾,
 - uwzględniając pytanie skierowane do Komisji dotyczące środków stosowanych w odpowiedzi na pandemię COVID-19 na demokrację, praworządność i prawa podstawowe (O-000065/2020 – B9-0023/2020),
 - uwzględniając art. 136 ust. 5 i art. 132 ust. 2 Regulaminu,
 - uwzględniając projekt rezolucji Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych,
- A. mając na uwadze, że pandemia COVID-19 spowodowała trudną sytuację w całej UE i dotkliwie dotknęła ludność; mając na uwadze, że wiele części świata, w tym UE, doświadcza drugiej fali COVID-19, a rządy przyjmują nowe środki ograniczające w celu zaradzenia gwałtownemu wzrostowi liczby przypadków, w tym ponowne wprowadzenie blokad i środków sanitarnych, stosowanie masek i nakładanie surowszych kar za nieprzestrzeganie przepisów;
- B. mając na uwadze, że do walki z pandemią potrzebne są rządowe środki nadzwyczajne respektujące praworządność, prawa podstawowe i demokratyczną rozliczalność, i że takie środki powinny stanowić podstawę wszystkich wysiłków na rzecz kontrolowania rozprzestrzeniania się pandemii COVID-19; mając na uwadze, że uprawnienia wykonywane w kontekście sytuacji nadzwyczajnej wymagają dodatkowej kontroli, aby zagwarantować, że nie będą one wykorzystywane jako pretekst do trwałych zmian w równowadze sił; mając na uwadze, że takie środki przyjmowane przez rządy powinny być konieczne, proporcjonalne i tymczasowe; mając na uwadze, że wyjątkowe uprawnienia stwarzają ryzyko nadużywania władzy przez władzę wykonawczą i pozostania w krajowym porządku prawnym nawet po zakończeniu sytuacji nadzwyczajnej, w związku z czym konieczne jest zapewnienie odpowiedniej kontroli parlamentarnej i sądowej, zarówno wewnętrznej, jak i zewnętrznej, a także środków równoważących w celu ograniczenia tego ryzyka;
- C. mając na uwadze, że kryzys związany z COVID-19 jest bezprecedensowy; mając na uwadze, że będziemy musieli w przyszłości ponownie przemyśleć nasze metody zarządzania kryzysowego zarówno na szczeblu państw członkowskich, jak i UE;
- D. mając na uwadze, że wiele państw UE ogłosiło stan wyjątkowy ⁽²⁸⁾ na podstawie swoich konstytucji ⁽²⁹⁾, co w niektórych przypadkach wzbudziło wątpliwości natury prawnej, podczas gdy inne skorzystały z uprawnień nadzwyczajnych przewidzianych w prawie powszechnym ⁽³⁰⁾ lub ustawodawstwie zwykłym ⁽³¹⁾, aby w trybie pilnym przyjąć środki ograniczające mające na celu przeciwdziałanie pandemii COVID-19; mając na uwadze, że środki te mają wpływ na demokrację, praworządność i prawa podstawowe, ponieważ wpływają na korzystanie z indywidualnych praw i wolności, takich jak swoboda przemieszczania się, wolność zrzeszania się i zgromadzeń, wolność wypowiedzi i informacji, wolność religii, prawo do życia rodzinnego, prawo do azylu, zasada równości i niedyskryminacji, prawo do prywatności i ochrony danych, prawo do edukacji i prawo do pracy; mając na uwadze, że środki te mają również wpływ na gospodarkę państw członkowskich;

⁽²⁷⁾ Sprawozdanie LIBE/9/02808 z 10 lipca 2020 r.

⁽²⁸⁾ Zestawianie opinii i sprawozdań Komisji Weneckiej na temat stanu nadzwyczajnego, CDL-PI(2020)003.

⁽²⁹⁾ Konstytucyjny stan nadzwyczajny de iure, wiosna 2020 r.: Bułgaria, Republika Czeska, Finlandia, Estonia, Węgry, Łotwa, Luksemburg, Rumunia, Portugalia i Hiszpania.

⁽³⁰⁾ Niemcy, Łotwa, Francja, Włochy i Słowacja.

⁽³¹⁾ Stan nadzwyczajny de facto na podstawie ustawodawstwa zwykłego: 13 państw członkowskich nie ogłosiło stanu wyjątkowego de iure podczas kryzysu związanego z COVID-19, a mianowicie: Austria, Belgia, Chorwacja, Cypr, Dania, Grecja, Irlandia, Litwa, Malta, Niderlandy, Polska, Słowenia i Szwecja oraz Zjednoczone Królestwo.

Piątek, 13 listopada 2020 r.

- E. mając na uwadze, że funkcjonowanie demokracji oraz systemu kontroli i równowagi regulującego jej funkcjonowanie, są zakłócone, gdy sytuacja nadzwyczajna w dziedzinie zdrowia publicznego prowadzi do zmian w podziale kompetencji, na przykład poprzez umożliwienie władzy wykonawczej nabywania nowych prerogatyw, zgodnie z którymi może ona ograniczać prawa jednostki i korzystać z uprawnień zwykle zastrzeżonych dla władzy ustawodawczej i władz lokalnych, przy jednoczesnym nałożeniu ograniczeń na rolę parlamentów, organów sądowych, społeczeństwa obywatelskiego i mediów, a także na działalność i zaangażowanie obywateli; mając na uwadze, że w większości państw członkowskich nie ma szczególnych ograniczeń w pracy wymiaru sprawiedliwości, ale środki ograniczające sprawiły, że normalne funkcjonowanie sądów stało się niemal niemożliwe;
- F. mając na uwadze, że wewnętrzna kontrola sądowa, uzupełniona kontrolą zewnętrzną, ma nadal podstawowe znaczenie, ponieważ prawo do rzetelnego procesu sądowego i do skutecznych środków odwoławczych nadal ma zastosowanie w sytuacjach nadzwyczajnych, co oznacza, że osoby dotknięte środkami nadzwyczajnymi muszą mieć możliwość skorzystania ze skutecznych środków odwoławczych w przypadku naruszenia przez władze państwowe ich praw podstawowych, przy jednoczesnym zapewnieniu, by władza wykonawcza nie przekroczyła swoich uprawnień;
- G. mając na uwadze, że Komisja Wenecka opowiada się za konstytucyjnym stanem nadzwyczajnym *de iure*, a nie stanem nadzwyczajnym *de facto* opartym na ustawodawstwie zwykłym, ponieważ „system oparty na wyjątkowych prerogatywach konstytucyjnych, mający zastosowanie *de iure*, może zapewnić lepsze gwarancje w odniesieniu do praw podstawowych, demokracji i praworządności oraz skuteczniej chronić zasadę pewności prawa wynikającą z tego prawa”⁽³²⁾;
- H. mając na uwadze, że kryzys związany z COVID-19 był i nadal jest testem wytrzymałościowym dla demokracji i odporności gwarancji krajowych na rzecz praworządności i praw podstawowych;
- I. mając na uwadze, że zaufanie do działań rządów i państw ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia poparcia i wdrożenia przyjętych środków nadzwyczajnych; mając na uwadze, że, aby osiągnąć te cele w demokracji, ważne jest, aby podejmowane decyzje były przejrzyste, oparte na danych naukowych i demokratyczne, a także aby w proces ten zaangażowane były opozycja, społeczeństwo obywatelskie i zainteresowane strony i prowadzony był z nimi dialog;
- J. mając na uwadze, że Komisja monitorowała środki nadzwyczajne podjęte przez rządy państw członkowskich w trakcie kryzysu; mając na uwadze, że przewodnicząca Komisji Ursula von der Leyen oświadczyła w dniu 31 marca 2020 r., że „wszelkie środki nadzwyczajne muszą ograniczać się do tego, co jest konieczne i ściśle proporcjonalne. Nie mogą obowiązywać nieskończenie. Ponadto rządy muszą dopilnować, aby takie środki były poddawane regularnej kontroli. Komisja Europejska będzie ściśle monitorować, w duchu współpracy, stosowanie środków nadzwyczajnych we wszystkich państwach członkowskich”⁽³³⁾, a komisarz Didier Reynders wydał podobne oświadczenie w dniu 26 marca 2020 r.;
- K. mając na uwadze, że „prawie wszystkie państwa członkowskie UE wprowadziły tymczasowe (tj. ograniczone w czasie) środki nadzwyczajne w celu zaradzenia kryzysowi związanemu z COVID-19⁽³⁴⁾ [...] głównie za pośrednictwem ustaw zwykłych”; mając na uwadze, że „pierwsze środki nadzwyczajne zostały na ogół wprowadzone na okres od 15 dni do około jednego miesiąca we wszystkich państwach członkowskich UE”, a następnie co najmniej raz odnowione; mając na uwadze, że według Komisji Weneckiej „jedynie kilka państw członkowskich UE nie wskazało terminu stosowania środków nadzwyczajnych”⁽³⁵⁾;
- L. mając na uwadze, że Komisja Wenecka zaleca, aby „ogłoszenia lub środki, które nie mają określonego terminu, w tym te, których zawieszenie jest uzależnione od przewyciężenia wyjątkowej sytuacji, nie były uznawane za zgodne z prawem, chyba że przeprowadza się regularny przegląd sytuacji”⁽³⁶⁾;

⁽³²⁾ Komisja Wenecka, Sprawozdanie okresowe z dnia 8 października 2020 r. w sprawie środków podjętych w państwach członkowskich UE w odpowiedzi na kryzys związany z COVID-19 i ich wpływu na demokrację, praworządność i prawa podstawowe (CDL-AD(2020)018), pkt 57.

⁽³³⁾ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/statement_20_567

⁽³⁴⁾ Austria, Belgia, Bułgaria, Cypr, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niderlandy, Niemcy, Polska, Portugalia, Republika Czeska, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Szwecja i Włochy; Opinia Komisji Weneckiej, Sprawozdanie okresowe w sprawie środków podjętych w państwach członkowskich UE w odpowiedzi na kryzys związany z COVID-19 i ich wpływu na demokrację, praworządność i prawa podstawowe, opinia nr 995/2020 (CDL-AD(2020)018), pkt. 46.

⁽³⁵⁾ Chorwacja, Węgry; Komisja Wenecka, Sprawozdanie okresowe, pkt 47.

⁽³⁶⁾ Komisja Wenecka, Sprawozdanie okresowe, pkt 48.

Piątek, 13 listopada 2020 r.

- M. mając na uwadze, że środki nadzwyczajne muszą być niedyskryminujące, a rządy nie mogą stosować przepisów nadzwyczajnych do wprowadzania ograniczeń w zakresie praw podstawowych; mając na uwadze, że rządy muszą również podjąć szereg dodatkowych działań w celu ograniczenia negatywnego wpływu, jaki takie środki mogą mieć na życie obywateli;
- N. mając na uwadze, że stan wyjątkowy został co najmniej raz przedłużony w prawie wszystkich państwach członkowskich, w których został ogłoszony; mając na uwadze, że Komisja Wenecka podkreśliła, iż przegląd ogłoszenia wprowadzenia stanu wyjątkowego i jego przedłużenia, a także uruchomienia i stosowania wyjątkowych prerogatyw ma zasadnicze znaczenie oraz że w tym kontekście powinna istnieć możliwość kontroli parlamentarnej i sądowej⁽³⁷⁾;
- O. mając na uwadze, że w większości państw członkowskich kontrola parlamentarna była ograniczona ze względu na wykorzystanie wyjątkowych uprawnień wykonawczych, podczas gdy rola parlamentów niektórych państw członkowskich stała się drugorzędna, umożliwiając rządowi szybkie wprowadzenie środków nadzwyczajnych bez dostatecznej kontroli;
- P. mając na uwadze, że Parlament Europejski, w szczególności komisja LIBE i jej grupa monitorująca demokrację, praworządność i prawa podstawowe, stale monitoruje sytuację w UE od marca 2020 r. i organizuje regularne wymiany poglądów z zainteresowanymi stronami, co znajduje odzwierciedlenie w dokumencie roboczym tej grupy na temat wpływu COVID-19 na demokrację, praworządność i prawa podstawowe⁽³⁸⁾;
- Q. mając na uwadze, że instytucje takie jak Rzecznik Praw Obywatelskich i krajowe instytucje praw człowieka odgrywają ważną rolę w wykrywaniu problemów związanych z prawami podstawowymi oraz w zapewnianiu kontroli, nadzoru i dochodzenia roszczeń, a zatem w ochronie obywateli w kontekście wprowadzania środków nadzwyczajnych;
- R. mając na uwadze, że swoboda przemieszczania się została ograniczona we wszystkich państwach członkowskich poprzez obowiązkową lub zalecaną samoizolację oraz zakaz przemieszczania się poza niezbędnym przemieszczaniem się; mając na uwadze, że w odpowiedzi na pandemię COVID-19 większość państw należących do strefy Schengen przywróciła kontrole na granicach wewnętrznych lub zamknęła te granice częściowo albo w całości bądź zamknęła je dla niektórych kategorii podróżnych, w tym obywateli UE i członków ich rodzin lub obywateli państw trzecich mieszkających na ich terytorium lub na terytorium innego państwa członkowskiego; mając na uwadze wyraźny brak koordynacji między państwami członkowskimi oraz między państwami członkowskimi a instytucjami Unii przy wprowadzaniu tych środków⁽³⁹⁾; mając na uwadze, że niektóre państwa członkowskie wprowadziły niezgodne z prawem i dyskryminujące ograniczenia, ponieważ nie zezwalają mieszkańcom innego państwa UE na wjazd na ich terytorium;
- S. mając na uwadze, że wolność zgromadzeń i zrzeszania się są ważnymi fundamentami demokracji; mając na uwadze, że możliwość korzystania z tych praw została ograniczona ze względu na niezbędne zasady dystansu fizycznego i środki ostrożności w zakresie zdrowia publicznego w większości państw członkowskich; mając na uwadze, że niektóre państwa członkowskie postanowiły zezwolić na zgromadzenia zgodnie z zasadami dystansu fizycznego, podczas gdy inne całkowicie zakazały takich zgromadzeń; mając na uwadze, że w niektórych państwach członkowskich rozpatrywano kontrowersyjne przepisy i środki niezwiązane ze stanem wyjątkowym bez możliwości obywateli do swobodnego demonstrowania swoich poglądów;
- T. mając na uwadze, że niektóre państwa członkowskie ograniczyły wolność słowa pod pretekstem zwalczania dezinformacji; mając na uwadze, że dokonywano aresztowań za „wzbudzanie lęku” lub „stwarzanie zagrożenia publicznego” w następstwie publikowania krytycznych przemyśleń w mediach społecznościowych; mając na uwadze, że pandemii koronawirusa towarzyszyła fala fałszywych i wprowadzających w błąd informacji, mistyfikacji, oszustw konsumenckich, cyberprzestępczości i teorii spiskowych, a także ukierunkowane kampanie dezinformacyjne prowadzone przez podmioty zagraniczne lub nawet organy publiczne państw członkowskich, które stwarzają wiele potencjalnych zagrożeń dla obywateli UE, ich zdrowia i zaufania do instytucji publicznych;
- U. mając na uwadze, że w ostatnich miesiącach organy ścigania odnotowały ogólnoswiatowy wzrost ilości udostępnianych w internecie materiałów prezentujących seksualne wykorzystywanie dzieci;

⁽³⁷⁾ Komisja Wenecka, Sprawozdanie okresowe, pkt 49.

⁽³⁸⁾ Sprawozdanie LIBE/9/02808 z dnia 10 lipca 2020 r.

⁽³⁹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0175.

Piątek, 13 listopada 2020 r.

- V. mając na uwadze, że poważna i zorganizowana przestępczość czerpie korzyści ze zmieniających się okoliczności spowodowanych pandemią; mając na uwadze, że należy uznać ważną rolę, jaką Europol odgrywa w monitorowaniu wpływu pandemii COVID-19 na poważną i zorganizowaną przestępczość oraz terroryzm w UE od początku pandemii;
- W. mając na uwadze, że media odgrywają kluczową rolę w kontroli i nadzorze, a także są głównym źródłem informacji dla obywateli; mając na uwadze, że wolność mediów znalazła się pod presją, ponieważ konferencje prasowe na żywo zostały odwołane bez alternatyw, a niektóre państwa członkowskie ograniczyły dostęp do informacji na temat zdrowia publicznego i ograniczyły swobodę publikowania informacji na temat polityki zdrowia publicznego; mając na uwadze, że w wielu przypadkach pytania mediów skierowane do rządów zostały zignorowane lub odrzucone; mając na uwadze, że dziennikarze i pracownicy mediów muszą być chronieni podczas relacjonowania demonstracji i protestów; mając na uwadze, że niektóre państwa członkowskie ograniczyły dostęp do informacji, przedłużając lub zawieszając terminy odpowiedzi organów na wnioski dotyczące wolności informacji;
- X. mając na uwadze, że państwa członkowskie powinny zapewnić ochronę sygnalistów w czasie kryzysu związanego z COVID-19 i po jego zakończeniu, ponieważ okazali się oni skutecznym narzędziem przeciwdziałania działaniom naruszającym interes publiczny i zapobiegania takim działaniom ⁽⁴⁰⁾;
- Y. mając na uwadze, że niektóre państwa członkowskie stosowały nieproporcjonalnie represyjne środki w celu egzekwowania ograniczeń, w tym kary za nieprzestrzeganie przepisów dotyczących izolacji i kwarantanny, co skutkuje wysokimi grzywnami i trwałymi wpisami do rejestru karnego ⁽⁴¹⁾;
- Z. mając na uwadze, że systemy sądowe ucierpiały na skutek ogólnych ograniczeń, w tym tymczasowego zamknięcia wielu sądów lub ograniczenia ich działalności, co doprowadziło do opóźnień w rozpatrywaniu spraw i wydłużenia czasu oczekiwania na rozprawę; mając na uwadze, że prawa procesowe podejrzanych i prawo do rzetelnego procesu sądowego znajdują się pod presją, ponieważ dostęp do adwokatów stał się trudniejszy z powodu ogólnych ograniczeń, a sądy coraz częściej organizują rozprawy online;
- AA. mając na uwadze, że środki zwalczania pandemii, które ograniczają prawo do prywatności i ochrony danych, powinny mieć zawsze charakter konieczny, proporcjonalny i tymczasowy oraz solidną podstawę prawną; mając na uwadze, że nowe technologie odgrywają ważną rolę w walce z pandemią, ale jednocześnie stawiają nowe poważne wyzwania i budzą obawy; mając na uwadze, że rządy niektórych państw członkowskich uciekają się do nadzwyczajnej inwigilacji obywateli za pomocą dronów, policyjnych samochodów inwigilacyjnych wyposażonych w kamery, śledzenia z wykorzystaniem danych o lokalizacji otrzymanych od dostawców usług telekomunikacyjnych, patroli policyjnych i wojskowych, kontrolowania przez policję w domach, czy przestrzegana jest obowiązkowa kwarantanna, lub obowiązkowego zgłaszania się za pośrednictwem aplikacji; mając na uwadze, że niektóre państwa członkowskie wprowadziły aplikacje służące do ustalania kontaktów zakaźnych, chociaż nie ma zgody co do ich skuteczności i nie zawsze stosuje się najbardziej sprzyjający prywatności, zdecentralizowany system; mając na uwadze, że w niektórych państwach członkowskich ponowne otwarcie przestrzeni publicznej było połączone z gromadzeniem danych za pomocą obowiązkowego pomiaru temperatury i kwestionariuszy oraz z obowiązkiem udostępniania danych kontaktowych, czasem bez należytego uwzględnienia obowiązków wynikających z ogólnego rozporządzenia o ochronie danych;
- AB. mając na uwadze, że środki izolacji i zamknięcie granic wywarły głęboki wpływ na dostęp do procedur azylowych; mając na uwadze, że wiele państw członkowskich tymczasowo ograniczyło lub nawet wstrzymało rozpatrywanie wniosków o udzielenie azylu, a większość zawiesiło przekazywanie, powroty i przesiedlenia na podstawie rozporządzenia dublińskiego; mając na uwadze, że niektóre państwa członkowskie ogłosiły, że ich porty nie są bezpieczne, lub nie zezwoliły na zejście na ląd migrantów ocalonych podczas operacji poszukiwawczo-ratowniczych, pozostawiając ich na morzu w zawieszaniu na nieokreślony czas i narażając ich życie na niebezpieczeństwo; mając na uwadze, że obecnie większość państw członkowskich wznowiła te działania; mając na uwadze, że w kilku ośrodkach recepcyjnych dla osób ubiegających się o azyl odnotowano ogniska COVID-19, powodujące bezpośrednie zagrożenie dla grup szczególnie wrażliwych, a także mając na uwadze, że przepełnione obozy na zewnętrznych granicach UE nadal stwarzają szczególne ryzyko wybuchu epidemii na masową skalę, ponieważ nie ma możliwości stosowania zasad ograniczenia kontaktów personalnych, a miejsca zakwaterowania i dostęp do żywności, wody, urządzeń sanitarnych oraz opieki psychicznej i fizycznej, w tym dla osób, które zaraziły się COVID-19, są bardzo ograniczone;

⁽⁴⁰⁾ <https://www.ecpmf.eu/coalition-to-make-whistleblowing-safe-during-covid-19/>

⁽⁴¹⁾ Sprawozdanie LIBE/9/02808 z dnia 10 lipca 2020 r.

Piątek, 13 listopada 2020 r.

- AC. mając na uwadze, że szczególnie narażone na epidemię COVID-19 są więzienia, ponieważ ograniczenie kontaktów personalnych i przepisy sanitarne są często niemożliwe do wyegzekwowania, a z powodu środków sanitarnych skrócono czas pobytu na wolnym powietrzu oraz wprowadzono zakazy dotyczące odwiedzających, które mają wpływ na prawo więźniów do porozumiewania się z rodzinami; mając na uwadze, że w czasie pandemii szczególnie zagrożone jest zdrowie funkcjonariuszy służby więziennej; mając na uwadze, że w celu zmniejszenia zagrożeń dla zdrowia podczas pandemii w niektórych państwach członkowskich zwolniono z więzienia pewne szczególne kategorie więźniów;
- AD. mając na uwadze, że egzekwowanie ograniczeń związanych z COVID-19 powinno być proporcjonalne i niedyskryminujące, aby uniknąć ukierunkowania ich na osoby należące do mniejszości etnicznych i grup zmarginalizowanych; mając na uwadze, że pandemia w nieproporcjonalny sposób dotyka Romów – przy czym grupami najbardziej narażonymi są często kobiety i dzieci – a zwłaszcza osoby żyjące w warunkach wykluczenia społecznego i marginalizacji, bez dostępu do wody pitnej lub usług sanitarnych, przez co niemal niemożliwe jest przestrzeganie zasad ograniczenia kontaktów personalnych lub zachowanie rygorystycznych środków higieny; mając na uwadze, że odnotowano przypadki rasizmu i ksenofobii w kilku państwach członkowskich, w których doszło do dyskryminacji osób o określonym pochodzeniu lub narodowości; mając na uwadze, że osoby pochodzenia azjatyckiego i Romowie stali się celem mowy nienawiści i ataków; mając na uwadze, że niektórzy politycy w kilku państwach członkowskich wykorzystali doniesienia medialne o romskich pracownikach migrujących, masowo powracających z krajów o dużej częstotliwości występowania COVID-19, aby wzbudzić strach przed rozprzestrzenianiem się wirusa, wzmacniając tym samym negatywne postawy i stereotypy;
- AE. mając na uwadze, że dzieci są narażone na nieproporcjonalne ryzyko wykluczenia społecznego i gospodarczego ze względu na środki izolacji i grozi im większe ryzyko naruszenia ich praw podstawowych z powodu nadużyć, przemocy, wykorzystywania i ubóstwa; mając na uwadze, że w wielu państwach członkowskich odnotowano wzrost przemocy domowej z powodu środków izolacji; mając na uwadze, że w okresie blokady nieproporcjonalnie zagrożone są kobiety i dziewczęta⁽⁴²⁾, dzieci i osoby LGBTI+, ponieważ przez długi czas mogą być one narażone na przebywanie ze sprawcami nadużyć i mogą być odcięte od wsparcia społecznego i instytucjonalnego; mając na uwadze, że ze względu na środki podjęte w reakcji na pandemię wsparcie społecznościowe dla tych słabszych grup społecznych zostało drastycznie ograniczone;
- AF. mając na uwadze, że równy dostęp do opieki zdrowotnej – prawo zapisane w art. 35 karty praw podstawowych – może być zagrożony ze względu na środki podjęte, aby powstrzymać rozprzestrzenianie się COVID-19, w szczególności jeśli chodzi o grupy osób znajdujących się w trudnej sytuacji, takich jak osoby starsze lub przewlekle chore, osoby z niepełnosprawnościami, osoby LGBTI+, dzieci, rodzice, kobiety w ciąży, bezdomni, wszyscy migranci, w tym migranci nieposiadający dokumentów, osoby ubiegające się o azyl, uchodźcy oraz mniejszości etniczne i inne mniejszości; mając na uwadze, że kryzys zdrowotny negatywnie wpłynął na usługi w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz praw w tym zakresie; mając na uwadze, że w niektórych państwach członkowskich dostęp do zdrowia reprodukcyjnego i praw reprodukcyjnych, w tym prawa do aborcji, został poważnie ograniczony, prowadząc de facto do zakazu, który zmusił demonstrantów do wyjścia na ulice w środku pandemii; mając na uwadze, że niedobory leków, przekierowywanie zasobów z innych obszarów zdrowotnych oraz nagłe zaprzestanie niektórych terapii, w tym zapłodnienia in vitro i zmiany płci, mogą narażać na ryzyko pacjentów cierpiących na inne choroby⁽⁴³⁾; mając na uwadze, że żałoba, izolacja, dodatkowe napięcie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym rodziców i pracowników pierwszej linii, utrata dochodów i strach powodują zaburzenia zdrowia psychicznego lub zaostrzają istniejące, co prowadzi do zwiększonego zapotrzebowania na usługi w zakresie zdrowia psychicznego i powoduje pilną potrzebę zwiększenia finansowania tych usług;
- AG. mając na uwadze, że ze względu na blokady wprowadzone w pierwszej fazie kryzysu zdrowotnego wiele państw członkowskich odroczyło wybory⁽⁴⁴⁾, a jedno – referendum⁽⁴⁵⁾; mając na uwadze, że od czasu wejścia pandemii w drugą fazę wybory znów się odbywają; mając na uwadze, że sprawa przeprowadzenia lub odroczenia wyborów to kwestia zapewnienia delikatnej równowagi, na temat której Komisja Wenecka opracowała refleksje i wytyczne⁽⁴⁶⁾; mając na uwadze, że powszechne, wolne, tajne i bezpośrednie wybory są możliwe tylko wtedy, gdy zagwarantowane są otwarte i uczciwe kampanie wyborcze, wolność słowa, wolność mediów oraz wolność zgromadzeń i zrzeszania się do celów politycznych;

⁽⁴²⁾ <https://www.ohchr.org/en/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=26083&LangID=E>

⁽⁴³⁾ https://fra.europa.eu/pl/sites/default/files/fra_uploads/fra-2020-coronavirus-pandemic-eu-bulletin_en.pdf, Buletyn nr 1, s. 26.

⁽⁴⁴⁾ Niemcy, Francja, Włochy, Hiszpania, Austria, Republika Czeska, Polska i Łotwa (wybory nadzwyczajne do Rady Miasta Rygi).

⁽⁴⁵⁾ Włochy.

⁽⁴⁶⁾ Zestawienie opinii i sprawozdań Komisji Weneckiej na temat stanu wyjątkowego, CDL-PI(2020)003.

Piątek, 13 listopada 2020 r.

AH. mając na uwadze, że postanowienia traktatów dotyczące przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości nie mogą wpływać na wykonywanie przez państwa członkowskie obowiązków w zakresie utrzymania porządku publicznego i ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego, w granicach unijnych wartości: demokracji, praworządności i praw podstawowych, jak przewidziano w art. 2 TUE;

AI. mając na uwadze, że według traktatów zakres kompetencji Unii podlega zasadzie przyznania, a korzystanie przez Unię z jej kompetencji podlega zasadom pomocniczości i proporcjonalności;

1. przypomina, że nawet w stanie zagrożenia publicznego nadrzędne muszą być podstawowe zasady praworządności, demokracji i poszanowania praw podstawowych oraz że wszystkie środki nadzwyczajne, odstępstwa i ograniczenia podlegają trzem ogólnym warunkom: niezbędności, proporcjonalności w wąskim znaczeniu i tymczasowości, warunkom, które są regularnie stosowane i interpretowane w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPC), Trybunału Sprawiedliwości UE (TSUE) oraz różnych sądów konstytucyjnych (i innych) państw członkowskich ⁽⁴⁷⁾;

2. uważa, że ogólnie reakcje na kryzys ukazały siłę i odporność krajowych systemów demokratycznych; podkreśla, że środkiem nadzwyczajnym powinna towarzyszyć intensywniejsza komunikacja między rządami i parlamentami; apeluje o nasilenie dialogu z zainteresowanymi stronami, w tym obywatelami, społeczeństwem obywatelskim i opozycją polityczną, aby uzyskać szerokie poparcie dla środków nadzwyczajnych i zapewnić ich jak najskuteczniejsze wdrażanie, a jednocześnie uniknąć środków represyjnych i zagwarantować dziennikarzom swobodny dostęp do informacji;

3. wzywa państwa członkowskie do dopilnowania, aby w przypadku przyjęcia, oceny lub przeglądu środków, które mogłyby ograniczyć funkcjonowanie instytucji demokratycznych, praworządność lub prawa podstawowe, środki te były zgodne z zaleceniami organów międzynarodowych, takich jak ONZ i Rada Europy, łącznie z Komisją Wenecką, oraz ze sprawozdaniem Komisji na temat sytuacji w zakresie praworządności w UE; ponawia apel do państw członkowskich, aby nie nadużywały uprawnień nadzwyczajnych do przyjmowania przepisów niezwiązanych z celami dotyczącymi zagrożenia zdrowia w związku z COVID-19, żeby ominąć nadzór parlamentarny;

4. wzywa państwa członkowskie, aby:

— rozważyły zakończenie stanu nadzwyczajnego lub ograniczenie w inny sposób jego wpływu na demokrację, praworządność i prawa podstawowe,

— przeanalizowały przepisy konstytucyjne i instytucjonalne obowiązujące w ich porządkach krajowych w świetle zaleceń Komisji Weneckiej, na przykład przejście od stanu nadzwyczajnego de facto opartego na zwykłym ustawodawstwie do konstytucyjnego stanu nadzwyczajnego de jure, a tym samym zapewniły lepsze gwarancje demokracji, praworządności i praw podstawowych w przypadku sytuacji nadzwyczajnej ⁽⁴⁸⁾; wyraźnie określiły w akcie ustawodawczym, w jakiej sytuacji utrzymuje się faktyczny stan nadzwyczajny, oraz cele, treść i zakres przekazania uprawnień przez władzę ustawodawczą władzy wykonawczej,

— dopilnowały, by zarówno ogłoszenie i ewentualne przedłużenie stanu nadzwyczajnego, z jednej strony, jak i uruchomienie i stosowanie uprawnień nadzwyczajnych, z drugiej strony, podlegały skutecznej kontroli parlamentarnej i sądowej, zarówno wewnętrznej, jak i zewnętrznej, oraz zapewniły parlamentom prawo do zakończenia stanu nadzwyczajnego ⁽⁴⁹⁾,

— dopilnowały, aby w przypadku przekazania uprawnień ustawodawczych władzy wykonawczej wszelkie akty prawne wydane przez władzę wykonawczą podlegały późniejszemu zatwierdzeniu przez parlament i przestały wywoływać skutki, jeżeli nie uzyskają takiego zatwierdzenia w określonym terminie ⁽⁵⁰⁾; podjęły problem nadmiernego stosowania przyspieszonej i nadzwyczajnej procedury ustawodawczej, na którą to kwestię zwróciła uwagę również Komisja w sprawozdaniu na temat praworządności za 2020 r. (COM(2020)0580),

⁽⁴⁷⁾ Komisja Wenecka, Sprawozdanie okresowe z dnia 8 października 2020 r. (CDL-AD(2020)018), pkt 19 i 21.

⁽⁴⁸⁾ Komisja Wenecka, Sprawozdanie okresowe z dnia 8 października 2020 r. (CDL-AD(2020)018), pkt 29–31.

⁽⁴⁹⁾ Komisja Wenecka, Sprawozdanie okresowe z dnia 8 października 2020 r. (CDL-AD(2020)018), pkt 59–62.

⁽⁵⁰⁾ Komisja Wenecka, Sprawozdanie okresowe z dnia 8 października 2020 r. (CDL-AD(2020)018), pkt 63.

Piątek, 13 listopada 2020 r.

- zbadaly, w jaki sposob lepiej zagwarantowac centralna role parlamentow w sytuacjach kryzysowych i nadzwyczajnych, w szczegolnosci ich role w monitorowaniu i kontrolowaniu sytuacji na szczeblu krajowym,
 - rozwazily opinie Komisji Weneckiej, zgodnie z ktora parlamenty musza odbywac posiedzenia plenarne i nie powinny zezwalac na czasowe zastepstwo poslow ani ograniczac ich obecnosci (nawet proporcjonalnie)⁽⁵¹⁾,
 - przeanalizowaly refleksje Komisji Weneckiej na temat wyborow i zbadaly mozliwosc stosowania metod glusowania na odleglosc, takich jak glusowanie korespondencyjne, glusowanie przez internet, oddawanie glusow do urn przenosnych i glusowanie przez pelnomocnika, a takze wcześniejsze glusowanie, w szczegolnosci w przypadku pandemii;
5. wzywa panstwa czlonkowskie, aby egzekwowaly srodki zwiazane z COVID-19 z nalezytym uwzględnieniem proporcjonalnosci sposobow egzekwowania; potwierdza, ze egzekwowanie srodkow zwiazanych z COVID-19 musi odbywac sie z poszanowaniem praw podstawowych UE i praworzadnosci, i uwaza, ze zasadnicze znaczenie w tym wzgledzie ma rowne traktowanie osob;
6. wzywa panstwa czlonkowskie, aby ocenily wdrozone srodki ograniczajace swobode przemieszczania sie i podczas rozważania, czy nalozyc nowe ograniczenia swobody przemieszczania sie, zachowaly jak najwieksza powsciaglosc i zapewnily pelne poszanowanie prawa UE, w szczegolnosci kodeksu granicznego Schengen i dyrektywy w sprawie swobodnego przemieszczania sie; przypomina, ze zgodnie z kodeksem granicznym Schengen ocena koniecznosci wprowadzenia i przedluzenia kontroli na granicach wewnetrznych jako srodka doraznego powinna byc monitorowana na szczeblu Unii; w zwiazku z tym wzywa Komisje, aby nalezyte kontrolowala stosowanie dorobku Schengen, a w szczegolnosci aby ocenila srodki juz podjete przez panstwa czlonkowskie oraz terminowosc i jakoosc powiadomien przekazanych przez panstwa czlonkowskie, aby dokladnie monitorowala rozwój sytuacji, a w razie koniecznosci przypominala panstwom czlonkowskim o ich zobowiazaniach prawnych i wydawala opinie; zacheca Komisje, aby korzystala z uprawnień umozliwiajacych jej zwracanie sie do panstw czlonkowskich o dodatkowe informacje; wzywa Komisje do usprawienia procesu informowania Parlamentu o tym, w jaki sposob wykonuje swoje prerogatywy wynikajace z traktatow; przypomina o znaczeniu dalszej integracji strefy Schengen w oparciu o oceny i zalecenia Komisji;
7. wzywa panstwa czlonkowskie do poszanowania prawa do zycia rodzinnego, w szczegolnosci rodzin zyjacych i pracujacych w roznych panstwach czlonkowskich i poza nimi, oraz do zezwalania na ograniczenia tylko wtedy, gdy jest to absolutnie konieczne i proporcjonalne; wzywa panstwa czlonkowskie do umozliwienia laczenia rodzin i par rozdzielonych srodkami zwiazanymi z COVID-19, niezaleznie od ich stanu cywilnego, oraz do powstrzymania sie od stosowania niepotrzebnie wysokich standardow dowodu na istnienie zwiazku;
8. wzywa panstwa czlonkowskie do ograniczania wolnosci zgromadzen tylko wówczas, gdy jest to absolutnie konieczne i uzasadnione w swietle lokalnej sytuacji epidemiologicznej oraz proporcjonalne, a takze do niestosowania zakazu demonstracji jako instrumentu sluzacego do przyjmowania kontrowersyjnych srodkow, nawet jesli nie sa one zwiazane z COVID-19, jezeli srodki takie wymagalyby odpowiedniej debaty publicznej i demokratycznej;
9. nalega, aby panstwa czlonkowskie powstrzymaly sie od przyjmowania srodkow, ktore moga miec powazny wplyw na prawa podstawowe, takie jak prawa seksualne i reprodukcyjne kobiet, zwlaszcza w sytuacji gdy problemy zwiazane ze zdrowiem publicznym nie pozwalaja na odpowiednia demokratyczna debate i bezpieczne protesty, zmuszajac demonstrantow do narażania zdrowia i zycia w obronie swoich praw;
10. zacheca panstwa czlonkowskie do podejmowania srodkow majacych na celu zapewnienie prawa do edukacji podczas tej pandemii; wzywa panstwa czlonkowskie, aby w zwiazku z powracajacymi falami pandemii zapewnily srodki i ramy bezpieczenstwa w celu zagwarantowania kontynuacji zajec szkolnych, a takze by zapewnily kazdemu studentowi skuteczny dostep do tych zajec;
11. wzywa panstwa czlonkowskie do poszanowania prawa do prywatnosci i ochrony danych oraz do zadbania o to, by wszystkie nowe srodki nadzoru lub monitorowania, przyjete w pelnym porozumieniu z organami ochrony danych, byly absolutnie niezbedne i proporcjonalne, mialy solidna podstawe prawną, ograniczaly sie do konkretnych celow i mialy charakter tymczasowy; wzywa Komisje do monitorowania tych srodkow, zwlaszcza w swietle jej wlasnego zalecenia (UE) 2020/518 z dnia 8 kwietnia 2020 r. w sprawie wspolnego unijnego zestawu narzedzi do wykorzystywania technologii i danych w celu zwalczania kryzysu zwiazanego z COVID-19 i wyjscia z niego, w szczegolnosci w odniesieniu do aplikacji mobilnych i wykorzystywania zanonimizowanych danych dotyczacych mobilnosci⁽⁵²⁾;

⁽⁵¹⁾ Komisja Wenecka, Sprawozdanie okresowe z dnia 8 pazdziernika 2020 r. (CDL-AD(2020)018), pkt 75.

⁽⁵²⁾ Dz.U. L 114 z 14.4.2020, s. 7.

Piątek, 13 listopada 2020 r.

12. przypomina, że najlepszym sposobem walki z dezinformacją jest ochrona i zapewnienie prawa do informacji i wolności wypowiedzi, a także zapewnienie wsparcia w celu zagwarantowania pluralizmu mediów i niezależnego dziennikarstwa; w tym kontekście wzywa państwa członkowskie do zapewnienia przejrzystości przy przyjmowaniu środków oraz do przekazywania swoim obywatelom kompleksowych, aktualnych, dokładnych i obiektywnych informacji i danych dotyczących sytuacji w zakresie zdrowia publicznego i środków podejmowanych w celu jej kontrolowania, do zwalczania dezinformacji, której celem jest dyskredytowanie lub zniekształcanie wiedzy naukowej na temat zagrożeń dla zdrowia i która dotyczy środków rządowych uzasadnionych w walce z rozprzestrzenianiem się COVID-19, oraz do czynienia tego w zrównoważony sposób i dokładając wszelkich starań, aby nie wywierać niekorzystnego wpływu na wolność wypowiedzi ani na dziennikarzy, pracowników służby zdrowia lub inne osoby poprzez kryminalizację lub nakładanie niewspółmiernych kar; podkreśla, że pandemia zwiększyła stygmatyzację migrantów oraz spowodowała wzrost liczby przypadków dyskryminacji, którą to sytuację pogarszają wprowadzające w błąd i fałszywe informacje⁽⁵³⁾, w tym incydenty rasistowskie i ksenofobiczne wymierzone przeciwko osobom należącym do mniejszości etnicznych oraz nawoływanie do nienawiści wobec osób niepełnosprawnych i uchodźców⁽⁵⁴⁾; podkreśla, że dezinformacja jest wyzwaniem ewoluującym, które może negatywnie wpływać na procesy demokratyczne i debaty społeczne, mającym wpływ na wszystkie obszary polityki, może podważać zaufanie obywateli do demokracji oraz zniechęcać do europejskiej współpracy i solidarności; przypomina, że Parlament pracuje już nad zestawem możliwych środków za pośrednictwem Komisji Specjalnej ds. Obcych Ingerencji we Wszystkie Procesy Demokratyczne w Unii Europejskiej, w tym Dezinformacji (INGE);

13. wzywa do dalszych znaczących inwestycji w strategiczne zdolności komunikacyjne UE, zgodnie z planem działania na rzecz zwalczania dezinformacji, do zacieśnienia współpracy i koordynacji z państwami członkowskimi oraz do pełnego wykorzystania istniejących mechanizmów w celu ułatwienia konkretnej współpracy z państwami członkowskimi i partnerami międzynarodowymi w zakresie komunikacji strategicznej;

14. uważa, że praca dziennikarzy stała się trudniejsza ze względu na środki związane z pandemią COVID-19, na przykład ze względu na ograniczenie fizycznego dostępu do konferencji prasowych, brak lub niewystarczające odpowiedzi na pytania do organów publicznych oraz anulowane lub opóźnione terminy składania wniosków o dostęp do informacji lub do dokumentów; ubolewa, że choć dziennikarstwo wysokiej jakości jest potrzebne bardziej niż kiedykolwiek wcześniej, zwłaszcza biorąc pod uwagę jego rolę w walce z coraz powszechniejszą dezinformacją, skutki gospodarcze tego kryzysu wpływają również na rentowność finansową mediów, a w szczególności niezależnych mediów i dziennikarzy, a tym samym dodatkowo osłabiają pluralizm mediów w UE; wyraża zaniepokojenie brakiem przejrzystości w niektórych państwach członkowskich w odniesieniu do umieszczania reklam i dystrybucji dotacji dla mediów oraz postępującą koncentracją własności mediów w niektórych państwach członkowskich; podkreśla, że nie należy wprowadzać istotnych zmian w sektorze mediów w trakcie faktycznego lub prawnego stanu wyjątkowego;

15. wzywa państwa członkowskie do zagwarantowania oskarżonym ich praw, w tym nieograniczonego dostępu do adwokata, oraz do oceny możliwości przesłuchań online jako rozwiązania i alternatywy dla rozpraw sądowych lub przekazywania podejrzanych do innych państw członkowskich UE na mocy europejskiego nakazu aresztowania; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia przestrzegania wszystkich zasad postępowania sądowego, w tym prawa do rzetelnego procesu sądowego; wzywa państwa członkowskie do ochrony praw i zdrowia wszystkich osób przebywających w więzieniach, w szczególności ich prawa do pomocy medycznej, przyjmowania odwiedzających, czasu na świeżym powietrzu oraz zajęć edukacyjnych, zawodowych lub rekreacyjnych;

16. dostrzega, że większość państw członkowskich wznowiła procedury azytowe oraz że niektóre z nich wykorzystywały niedawny okres mniejszej liczby nowych wniosków w celu zmniejszenia liczby zaległych wniosków; wzywa państwa członkowskie do pełnego zagwarantowania dostępu do procedury azytovej oraz do ochrony indywidualnego prawa do azylu zapisanego w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, a także do przeprowadzania procedur przesiedleń i godnych powrotów przy pełnym poszanowaniu prawa międzynarodowego; apeluje ponadto o jak najszybsze zapewnienie lub przywrócenie dostępu do tłumaczy pisemnych w przypadku osób ubiegających się o azyl; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia odpowiedniej infrastruktury, jeżeli chodzi o opiekę w zakresie zdrowia fizycznego i psychicznego w ośrodkach recepcyjnych, a to z uwagi na złe warunki sanitarne, środowisko wysokiego ryzyka i podatność uchodźców na zagrożenie podczas pandemii COVID-19; wzywa Komisję i państwa członkowskie do opracowania skutecznego planu, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowia publicznego, w celu zajęcia się ich sytuacją w sposób kompleksowy, w tym na granicach zewnętrznych, poprzez zagwarantowanie prawa do azylu i zapewnienie uchodźcom i osobom ubiegającym się o azyl odpowiednich warunków przyjmowania; przypomina, że środki związane z COVID-19 nigdy nie powinny prowadzić do zatrzymania; wzywa do łączenia rodzin w trybie pilnym, natychmiastowej ewakuacji obozów na wyspach greckich oraz relokacji osób ubiegających się o azyl do innych państw członkowskich, przy czym

⁽⁵³⁾ Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji, krótka analiza dotycząca Covid-19, dok. nr 19: Nieprawdziwe informacje na temat migracji i migrantów, 20 kwietnia 2020 r.

⁽⁵⁴⁾ FRA, Pandemia koronawirusa w UE – wpływ na prawa podstawowe, biuletyn nr 1, 8 kwietnia 2020 r.

Piątek, 13 listopada 2020 r.

priorytetowo traktuje się osoby znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji, małoletnich bez opieki oraz rodziny z dziećmi; wzywa państwa członkowskie do umożliwienia schodzenia na łąd oraz do zadbania o to, by odbywało się ono wyłącznie w bezpiecznych miejscach, zgodnie z odpowiednim prawem międzynarodowym i unijnym, oraz tak szybko, jak to możliwe;

17. uważa, że w czasie pandemii nasiliła się dyskryminacja oraz że niektóre grupy są celem nawoływania do nienawiści i celem środków dyskryminacyjnych; wzywa państwa członkowskie do przeciwdziałania nawoływaniu do nienawiści oraz do położenia kresu takim dyskryminacyjnym środkom i zaradzenia im; wzywa władze krajowe, a w szczególności lokalne, do podwojenia wysiłków na rzecz zwalczania antycyganizmu, przełamywania negatywnych stereotypów i angażowania osób pochodzenia romskiego w określanie i wdrażanie środków walki z pandemią; ponadto wzywa państwa członkowskie do kontynuowania wysiłków na rzecz zwalczania homofobii i transfobii, ponieważ pandemia pogłębiła dyskryminację i nierówności, czego ofiarami są osoby LGBTI+;

18. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia wszystkim kobietom i dziewczętom możliwości korzystania z praw reprodukcyjnych i seksualnych oraz bezpiecznego i szybkiego dostępu do związanych z nimi usług zdrowotnych w czasie pandemii COVID-19, zwłaszcza dostępu do środków antykoncepcyjnych, w tym antykoncepcji awaryjnej, oraz opieki aborcyjnej; podkreśla znaczenie kontynuowania najlepszych praktyk i znalezienia innowacyjnych sposobów świadczenia usług w zakresie zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego oraz praw z nim związanych, w tym telemedycyny, konsultacji internetowych i dostępu do wczesnej aborcji medycznej z domu; wzywa Komisję do zorganizowania forów wymiany najlepszych praktyk między państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami w tym zakresie oraz do wspierania działań zapewniających możliwość korzystania z praw reprodukcyjnych i seksualnych oraz dostępu do związanych z nimi usług zdrowotnych w państwach członkowskich;

19. wzywa państwa członkowskie do włączenia niezależnych ekspertów ds. demokracji, praworządności i praw podstawowych w proces podejmowania decyzji wszędzie tam, gdzie jest to konieczne; wzywa państwa członkowskie do korzystania z wiedzy fachowej szerokiego grona ekspertów i zainteresowanych stron, w tym krajowych instytucji praw człowieka, instytucji rzecznika praw obywatelskich i społeczeństwa obywatelskiego, oraz do proaktywnego konsultowania się z nimi przy podejmowaniu nowych środków;

20. wzywa państwa członkowskie do utrzymania prawa do wolnych i sprawiedliwych wyborów; przypomina zalecenie Komisji Weneckiej, zgodnie z którym przyjmowanie reform kodeksów wyborczych w tym okresie powinno następować wyłącznie po szeroko zakrojonej debacie i przy szerokim konsensusie, co powinno stanowić gwarancję przed nadużyciami i podważaniem zaufania do procesu wyborczego i jego legitymacji; podkreśla, że partie konkurujące ze sobą o poparcie wyborców muszą mieć równe prawa do prowadzenia kampanii wyborczej oraz że uczciwość wyborów przeprowadzanych w sytuacji stanu nadzwyczajnego może budzić wątpliwości⁽⁵⁵⁾; wzywa państwa członkowskie do rozważenia skutków instytucjonalnych wszelkich decyzji o odrzucaniu wyborów; podkreśla, że według Komisji Weneckiej szczegółowe przepisy dotyczące odrzucania wyborów nie powinny być przyjmowane przez władzę wykonawczą ani zwykłą większością głosów w parlamencie, lecz powinny być określone w konstytucji lub ustawie organicznej oraz że decyzja o odroczeniu wyborów powinna być podejmowana przez parlament w rozsądnym terminie przed wyborami, w miarę możliwości przed rozpoczęciem oficjalnej kampanii wyborczej⁽⁵⁶⁾;

21. wzywa Komisję do pilnego zlecenia niezależnej i kompleksowej oceny środków podjętych podczas pierwszej fali pandemii COVID-19 w celu podsumowania zdobytych doświadczeń, wymiany najlepszych praktyk i zacieśnienia współpracy, a także do dopilnowania, by środki podejmowane podczas kolejnych fal pandemii były skuteczne, ukierunkowane, należycie uzasadnione konkretną sytuacją epidemiologiczną, absolutnie niezbędne i proporcjonalne, a także by ograniczyć ich wpływ na demokrację, praworządność i prawa podstawowe; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że pierwsza taka ocena środków wprowadzonych przez państwa członkowskie w związku z COVID-19 została uwzględniona w pierwszym rocznym sprawozdaniu Komisji na temat praworządności; wzywa Komisję i Radę do podjęcia negocjacji w sprawie porozumienia międzyinstytucjonalnego dotyczącego skutecznego mechanizmu monitorowania praworządności, demokracji i praw podstawowych, o co apelowano w rezolucji z dnia 7 października 2020 r. w sprawie ustanowienia unijnego mechanizmu na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych, który służyłby ocenie sytuacji we wszystkich państwach członkowskich z należytą starannością i sprawiedliwie, a także przyczyniał się do lepszej ochrony praworządności i wartości Unii w sytuacjach nadzwyczajnych, takich jak trwająca pandemia;

⁽⁵⁵⁾ Komisja Wenecka, Sprawozdanie w sprawie poszanowania demokracji, praw człowieka i praworządności w stanie nadzwyczajnym – refleksje, 19 czerwca 2020 r. (CDL-AD(2020)014), pkt 96.

⁽⁵⁶⁾ Komisja Wenecka, Sprawozdanie okresowe z dnia 8 października 2020 r. (CDL-AD(2020)018), pkt 101, 114, 119, 122 i 123.

Piątek, 13 listopada 2020 r.

22. ponownie wzywa instytucje UE i państwa członkowskie do wyciągnięcia właściwych wniosków z kryzysu związanego z COVID-19 i do zaangażowania się w znacznie ściślejszą współpracę w dziedzinie zdrowia, a to z uwagi na ogromne obciążenia, z jakimi zmagają się obywatele, próbując dbać o swoje zdrowie fizyczne i psychiczne w czasie pandemii, w tym poprzez utworzenie Europejskiej Unii Zdrowotnej, zgodnie z rezolucją z dnia 10 lipca 2020 r. w sprawie strategii UE w zakresie zdrowia publicznego po pandemii COVID-19 ⁽⁵⁷⁾;

23. wzywa Komisję, by kontynuowała monitorowanie podjętych środków, zintensyfikowała swoje działania w celu koordynacji działań państw członkowskich, aktywnie udzielała wskazówek władzom w walce z pandemią zgodnie z zasadami demokratycznego państwa prawa i praw podstawowych, podejmowała działania prawne i w razie potrzeby korzystała z innych dostępnych narzędzi, a także rozważyła dostępne możliwości zagwarantowania poszanowania podstawowych wartości Unii oraz przejęła inicjatywę, jeśli chodzi o zapewnienie jak najszybszego zniesienia środków ograniczających; wzywa Agencję Praw Podstawowych do dalszego informowania o wpływie środków związanych z COVID-19 na prawa podstawowe;

24. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Komisji, Radzie, rządów i parlamentom państw członkowskich, Radzie Europy, Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie oraz Organizacji Narodów Zjednoczonych.

⁽⁵⁷⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0205.